Tariffnemnda

Dato	Vår referanse	Saksbehandler
22.10.2026	2026/31	Håvard Kaasen

SAK 4/2026 I TARIFFNEMNDA

Sakens tema
Fortsatt delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien

Tariffparter
Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Fellesforbundet
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Norsk Industri

Lovgrunnlag
Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. § 5

Tariffnemndas sammensetning:
Dommer Terese Smith Ulseth, leder
Professor Steinar Holden, nøytralt medlem
Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem
Advokat Eirik Hognestad, NHO
Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Saksgang

Tariffnemnda mottok begjæring fra Landsorganisasjonen i Norge (LO) om fortsatt allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen 28.05.2026.

Tariffnemnda sendte utkast til ny forskrift om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien på høring 18.06.2026 med høringsfrist 20.08.2026. Det er mottatt høringsinnspill fra:

- LO (uten merknader)
- Spekter
- Utenriksdepartementet
- Direktoratet for arbeidstilsynet
- NHO

Tariffnemnda har innhentet statistikker fra SSB over lønnsnivået i de aktuelle bransjene. Nemnda hadde møte 02.09.2026, hvor SSB presenterte statistikker før nemnda tok stilling til begjæringen. Nemnda behandlet saken i møte 03.09.2026.

Dokumentene i saken ligger her:
Skips- og verftsindustri - Tariffnemnda

Dokumentene er tilgjengelige på nettsiden frem til nye forskrifter sendes på høring etter neste hovedoppgjør.

Tariffnemndas vurderinger

Er vilkårene for allmenngjøring oppfylt?
Etter en helhetlig vurdering av dokumentasjonen som er lagt frem, mener Tariffnemnda at vilkårene for allmenngjøring er til stede. Fortsatt allmenngjøring er et forholdsmessig tiltak for å bidra til at utenlandske arbeidstakere får lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med det som norske arbeidstakere har.

Tariffnemnda har særlig lagt vekt på lønnsstatistikken fra SSB. For de fleste arbeidstakerne i bransjen har allmenngjøringen begrenset betydning. Statistikken viser likevel en klar forskjell mellom norske og utenlandske arbeidstakere blant dem som ligger på eller rundt det allmenngjorte minstelønnsnivået. Selv om det er færre arbeidstakere i denne gruppen enn i flere andre allmenngjorte bransjer, mener nemnda at det er grunn til å anta at flere utenlandske arbeidstakere ville fått lavere lønn dersom minstelønnen ble fjernet.

Nemnda har videre lagt vekt på at det er stort behov for arbeidskraft i bransjen, herunder utenlandsk arbeidskraft, og at lønnsnivået i utgangspunktet er relativt lavt. Etter nemndas vurdering tilsier dette at det fortsatt er behov for allmenngjøring.

Allmenngjøring på Svalbard
Allmenngjøringsloven trådte i kraft for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard fra og med 1. juli 2025. LO har begjært at forskrift om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien skal gjelde for Svalbard.

Bakgrunn og utgangspunkt

Allmenngjøringsloven ble utvidet til å gjelde for Svalbard ved lov av 28. mars 2025 nr. 4. Lovendringen trådte i kraft for Longyearbyen og Ny-Ålesund 1. juli 2025, jf. kgl. res. 28. mars 2025 nr. 545. For øvrige deler av Svalbard er lovendringen foreløpig ikke trådt i kraft.

Forarbeidene til lovendringen viser til at arbeidslivet på Svalbard tidligere hadde en annen karakter enn i dag. Sysselsettingen innen blant annet reiseliv, kultur, forskning og byggevirksomhet har økt, samtidig som innslaget av utenlandsk arbeidskraft er blitt større. Arbeidslivet er også i større grad preget av ad hoc- og sesongbasert virksomhet. Flere av bransjene som er allmenngjort på fastlandet, har betydelig aktivitet på Svalbard, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3. Departementet la derfor til grunn at næringslivet på Svalbard møter mange av de samme utfordringene som næringslivet på fastlandet, og at det derfor er behov for tiltak som kan sikre et seriøst og velfungerende arbeidsliv også på Svalbard.

Det ble videre vist til at et etablert utgangspunkt er at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt det som gjelder på fastlandet, med mindre tungtveiende grunner taler mot lik regulering, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3.

Gjelder allmenngjøringen i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard?

Tariffnemnda har kommet til at forskriften skal gjelde i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

Hensynet til at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt det som gjelder på fastlandet, tilsier at allmenngjøringsforskriften også skal gjelde i Longyearbyen og Ny-Ålesund. Et annet resultat må være begrunnet i særlige forhold ved lønns- og arbeidsvilkårene i disse områdene.

Statistikken fra Statistisk sentralbyrå som nemnda bygger sin konklusjon på, omfatter bransjen som helhet og skiller ikke mellom fastlandet og Svalbard. Etter nemndas vurdering er det ikke grunn til å anta at lønns- og arbeidsvilkårene i disse områdene skiller seg fra forholdene på fastlandet på en måte som innebærer at allmenngjøringens virkeområde skal begrenses geografisk.

I høringsrunden ble det pekt på forskjeller mellom Svalbard og fastlandet, blant annet at det er særskilte skattesatser på Svalbard. Etter nemndas vurdering er forskjeller mellom Svalbard og fastlandet bare relevante for spørsmålet om allmenngjøring dersom de påvirker grunnlaget for allmenngjøring. Særskilte skattesatser på Svalbard har ikke betydning for vurderingen av om utenlandske arbeidstakere har lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkårene som norske arbeidstakere har.

Tariffnemnda legger på denne bakgrunn til grunn at det ikke foreligger særlige forhold som tilsier at allmenngjøring ikke bør omfatte Longyearbyen og Ny-Ålesund. I fraværet av slike forhold finner nemnda at allmenngjøringen skal gis virkning i Longyearbyen og Ny-Ålesund.

Svalbardtraktaten

Forskriften må dessuten vurderes opp mot Svalbardtraktatens bestemmelser om likebehandling, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3.

Utenriksdepartementet har vurdert forholdet til Svalbardtraktaten og kommet til at allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien i Longyearbyen og Ny-Ålesund ikke vil være i strid med Norges forpliktelser etter traktaten. Nemnda legger på denne bakgrunn til grunn at Svalbardtraktaten ikke er til hinder for allmenngjøring.

Konklusjon
Tariffnemnda fastsetter på denne bakgrunn en ny forskrift om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien. Tariffnemnda justerer lønnssatser i forskriften og utvider virkeområdet til også å gjelde Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard. Forskriften trer i kraft 06.11.2026.

****

Forskrift om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien skal lyde:

§ 1. ***Grunnlaget for allmenngjøring***

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Industrioverenskomsten/VO-delen 2026–2028 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. ***Virkeområde***

Forskriften gjelder fagarbeidere, spesialarbeidere og hjelpearbeidere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien.

Med fagarbeider menes arbeidstaker med offentlig godkjent fag- eller svennebrev eller tilsvarende kompetanse som formelt kan likestilles med fag- eller svennebrev innenfor det fagfelt arbeidstaker utfører arbeid.

Med spesialarbeider menes arbeidstaker som er fylt 18 år og har fått slik øvelse at vedkommende selvstendig og under eget ansvar kan betjene utstyr og maskiner eller utføre annet spesialarbeid som er et nødvendig ledd i produksjonen.

Med hjelpearbeider menes arbeidstaker som ikke fyller vilkårene for spesialarbeider, dvs. arbeidstaker som utfører enklere arbeid i produksjonen.

Forskriften gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Forskriften gjelder også i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

§ 3. *Lønnsbestemmelser*

Arbeidstakere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien, jf. § 2, skal ha en lønn per time på minst:

a. kr 232,55 for fagarbeider

b. kr 221,95 for spesialarbeider

c. kr 211,49 for hjelpearbeider.

Arbeidstakere som er ansatt på henholdsvis bedrift eller fast arbeidssted, som blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor henholdsvis bedriften eller det faste arbeidsstedet, og hvor overnatting er nødvendig på grunn av arbeidsoppdraget, skal betales et tillegg per time på:

a. kr 46,51 for fagarbeider

b. kr 44,39 for spesialarbeider

c. kr 42,30 for hjelpearbeider.

Tillegg som nevnt over tilkommer også arbeidstakere som er ansatt på reisebetingelser hvor det forutsettes at arbeidstaker arbeider på forskjellige steder/arbeidsplasser i sitt arbeidsforhold, når arbeidsoppdraget krever overnatting.

På arbeidsplasser med skiftarbeid skal det betales et tillegg per time på:

a. For to-skiftarbeid (36,5 timer pr. uke):

    1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

    2. skift: kr 24,98.

    For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 53,37
    Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr 76,52
    Enhver time utover kl. 24.00 betales med tillegg som for 3. skift: kr 38,35.

b. For tre-skiftarbeid (35,5 timer pr. uke):

    1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

    2. skift: kr 25,75

3. skift: kr 38,35.

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 54,92
Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr 78,68.

c. For helkontinuerlig tre-skiftarbeid (33,6 timer pr. uke):

1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

2. skift: kr 27,29

3. skift: kr 40,47.

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 57,99
Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr 83,14.

Ved omregning fra ordinær arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes følgende tabell:

fra 37,5 timer–36,5 timer: 2,74 %

fra 37,5 timer–35,5 timer: 5,63 %

fra 37,5 timer–33,6 timer: 11,61 %.

Beregningsgrunnlaget for kompensasjon for forkortet arbeidstid er grunnlønnen som er fastsatt i forskriften.

§ 4. *Arbeidstid*

Den ordinære arbeidstid må ikke overstige 37,5 timer pr. uke.

Ved skiftarbeid gjelder følgende grenser:

- to-skiftsordninger: 36,5 timer pr. uke i gjennomsnitt

- tre-skiftsordninger: 35,5 timer pr. uke i gjennomsnitt

- helkontinuerlig skift: 33,6 timer pr. uke i gjennomsnitt.

Andre arbeidstidsordninger kan avtales i samsvar med reglene i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern kap. 10.

§ 5. *Godtgjøring for overtid*

Det skal betales et tillegg for arbeid utover ordinær arbeidstid med 50 % av timesatsen i § 3 første ledd. For arbeid utover ordinær arbeidstid i tidsrommet mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 og på søndager og helligdager skal det betales et tillegg på 100 % av timesatsen i § 3 første ledd.

§ 6. *Utgifter til reise, kost og losji*

Når arbeidstaker som er ansatt på bedrift eller fast arbeidssted, blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor bedriften eller det faste arbeidsstedet, og hvor overnatting er nødvendig på grunn av arbeidsoppdraget, skal arbeidsgiver dekke nødvendige reiseutgifter, innenfor Norge, ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt. Dette gjelder også arbeidstakere som er ansatt på reisebetingelser hvor det forutsettes at arbeidstaker arbeider på forskjellige steder/arbeidsplasser i sitt arbeidsforhold, når arbeidsoppdraget krever overnatting.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på arbeidsoppdrag utenfor bedriften eller utenfor det faste arbeidsstedet, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men kan også dekke kostnader gjennom fast diettsats, betaling etter regning e.l. Dette gjelder også arbeidstakere som er ansatt på reisebetingelser, og som blir sendt på arbeidsoppdrag hvor overnatting er nødvendig.

§ 7. *Arbeidstøy*

Arbeidsgiver holder nødvendig vareklær og arbeidstøy. Ved behov skaffer arbeidsgiver til veie tilpasset ordinært arbeidstøy til kvinner og menn der unisex-modell ikke er tilfredsstillende. Det er en forutsetning at arbeidstøyet tilfredsstiller nødvendig HMS-krav, og at dette er praktisk mulig og økonomisk forsvarlig.

§ 8. *Unntak*

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår etter avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 9. *Ikrafttreden og opphør*

Forskriften trer i kraft 6. november 2026.

Forskrift 21. oktober 2024 nr. 2535 om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien oppheves samtidig med ikrafttredelse av denne forskrift.

****

Tariffnemnda, 22.10.2026

Protokollen er elektronisk signert